

Veszvény története

Első írásos említése 1265-ből maradt fenn "nobilis de wezeken" alakban. IV. Béla ekkor öt telket adományozott a királyi erdőőrök birtokából Vezekényi Dénesnek, mivel a Morva melletti csatában a királyt védve súlyosan megsebesült. Az Árpád-kori oklevelekben Veszvény, Wezeken, Vezeken, Wezekin formában fordult elő. 1366-ban a győri káptalan előtt a Vezekény család tagjai közös megegyezéssel felosztják egymás között birtokaikat. A XVI. században a határ egyik részét a Vezekény nemzetségből származó Czirákyak, míg a határ másik felét a Csornai család birtokolja. Az utóbbi részt először Enyingi Török Bálint szerzi meg, leszármazottaitól házasság révén 1618-ban Nyári Miklóshoz került. 1624-ben a Cziráky birtokot az Eszterházyak szerzik meg, akik ettől kezdve a falu legnagyobb birtokosai lesznek. 1594-ben - Győr elestekor -a a település is a török pusztítás áldozatává vált. A lakosság a Hanság lápvilágában keresett menedéket. A falu újratelepítése csak 1622 körül indult meg.

A megélhetést az évszázadok során a mezőgazdaság biztosította a falu

lakói számára. A 18. században a népesség növekedésével párhuzamosan folyt a művelhető földterületek kiterjesztése. 1768-ban a település lakóinak sikerült előnyös megállapodást kötni a földesúrral az úrbéri terhek csökkentéséről. Mivel megfelelő nagyságú földdel csak kevesen rendelkeztek, a többség mezőgazdasági munkásként, cselédként az Eszterházy uradalomban dolgozott. A szegénység mellett a lakosokat a túlzúsúfoltság is sújtotta. Több család lakott egymással egy udvarban, de előfordult, hogy egy szobában több család is szorongott. 1920-ban a hitbizományi földekből 100 házhely kialakítására került sor. 1938-ban a megszüntetett hercegi major épületeinek egy részét lebontották és anyagából a volt cselédek építettek maguknak lakásokat. A fennmaradt majorsági épületekből a második világháború alatt fogolytábor alakítottak ki, ahol orosz és román hadifoglyokat őriztek. 1945-ben sor került a földosztásra, amelynek során 306 földigénylő között 914 kat. hold földet osztottak szét a hercegi birtokból. 1950 és 1953 között a kötelező beszolgáltatás miatt sokan elhagyták földjüket és az iparban kerestek munkát. 1949-ben 20 taggal megalakult a Szabadság Termelőszövetkezet, ami azonban 1956-ban feloszlott. Az újabb TSZ-sítés során 1959-ben alakult meg a Rákóczi Termelőszövetkezet, ami már a lakosság 80%-át tömörítette. 1976-ban Veszvény központtal egyesítik a környező falvak TSZ-eit, Tordosa-menti Termelőszövetkezet néven.

1990-ben alakult meg az önkormányzat. Az önkormányzat költségvetését, az állami hozzájáruláson kívül, két helyi adó - a telekadó és az építményadó - egészíti ki.

Az iskolai oktatás 1730-tól vált rendszeressé, amikor saját tanítója lett a falunak. 1851-ben megépült az új iskola, amit 1875-ben két tantermesre

bővítettek. 1891-től már segédtanítót is alkalmaztak, majd 1903-ban a szűknek bizonyult iskolát újabb tanteremmel bővítették. 1980-ban a körzetesítés során a felső tagozatot megszüntették és ettől kezdve a gyerekek Kapuvárra jártak tanulni. 1992-től ismét önálló iskolája lett a falunak. Óvodával az 1960-as évektől rendelkezik a település. 1994-ben új, korszerű épületbe költözött a napközi otthonos óvoda, amely így hosszabb távon is megfelel a követelményeknek.

1947-ben épült a vasúti megálló és befejeződött a falu villamosítása. 1990-ben kiépült a vízvezeték-hálózat, amelyre minden lakóházat rákapcsoltak. 1996-ban befejeződött a szennyvízcsatorna építése. A vezetékes gáz kiépítése 1997-ben fejeződött be. 1994-ben átadták a falu központjában épült 450 m²-es sportcsarnokot.